

AZ ESZTRAMOS-HEGYI KALCITKÉPZŐDMÉNYEK GENETIKÁJA

Genesis of calcite formations of the Esztramos Hill

VÁRHEGYI Győző

Abstract: The study gives a survey of the types and genesis of the calcite-speleothems that came to light at the end of the 60's and at the beginning of the 70's. Through the analysis of their morphology the calcite formations are grouped into 14 subdivisions, the conditions of their origins are reconstructed and an interpretation on the formation-mechanism is deduced. This interpretation is partly different from that of the known in the literature (helictites, moonmilk, rims, etc.) At the end it is concluded, that in the investigated parts of the limestone quarry the speleothems originated in the lower concentration-territory by the carbonate dissolubility and evaporation mechanism, instead of the classical hydro carbonatic dissolution and CO₂ deliberation mechanism.

Összefoglalás: A tanulmány az esztramos-hegyi kőfejtő üreghálójában a 60-as évek végén és a 70-es évek elején előkerült kalcitkiválások típusairól és azok genetikájáról ad áttekintést. A 14 alfejezetbe osztott kiválások morfológiájának elemzésével a képződési feltételeket rekonstruálja, és egyes képződésmintatípusok (heliktit, hegyitej, szegélylemez stb.) keletkezési mechanizmusára a szakirodalomban találhatóól eltérő értelmezést vezet le. Összességében megállapítja, hogy a mészkőhegy vizsgált részének képződésmintái merőben eltérnek a karsztos barlangok szokásos képződésmintáitól. Az eltérés alapvető oka a klasszikus hidrogén-karbonátos oldás és szén-dioxid-kiválás elmélete helyett a lényegesen kisebb koncentrációtartományra érvényes karbonátoldhatóság és párolgás révén bekövetkező kiválási mechanizmus érvényesülésében keresendő.